

GRUŠTVENI SPISI

↑ || 470484

Ljubljana

LETNO POROČILO

NUK

1949

999607370

P O R O Č I L O

o NARODNI in UNIVERZITETNI KNJIŽNICI v letu 1949.

Leto 1949 pomeni napredek in afirmacijo Narodne in univerzitetne knjižnice v marsikaterem pogledu, kakor naj pokaže naslednje potočilo:

Finančno stanje . . .

Proračunske postavke so znašale v 1.1949, kakor sledi:

	Kredit	porabljeno
Pisarniške potrebščine	15.000	12.455
Kurjava	210.000	204.927
Razsvetljava	94.600	94.600
Uslužbeni listi, časopisi in strokovne knjige	5.000	882.
Tiskovine	40.000	15.490
Potni stroški	3.000	3.000
Čiščenje poslopja	40.000	40.000
Vzdrževanje poslopja in inventarja	50.000	48.466
Poštni in brzojavni stroški	33.000	27.526
Zavarovanja	90.300	90.300
Nabava inventarja	32.000	32.000
Vzdrževanje prevoznih sredstev	5.000	4520
Nabava knjig in rokopisov	400.000	400.000
Knjigoveznica in tiskarna	35.000	35.000
Izdaja bibliogr. Vestnika	40.000	40.000
Osební izdatki	2,362.915	2,362.915

S posebnimi krediti smo nabavili 12 razstavnih vitrin / Din 73.197.50 /, popravili parni kotel / 31.883.36 din /, nabavili steklo / din 42.568 / in zastekli veliko čitalnico in nekaj uradnih prostorov / din 9.145.50 /, nabavili 1 pisalni stroj / din 40.000 / in plačali 2 velika stropna lestenca za veliko čitalnico in grb za pročelje / din 345.000 /. Skupno din 541.793.86. Po večini so ti izdatki v zvezi z obnovo poslopja, delno porušenega med vojno.

Prostorno stanje . . .

Pomanjkanje prostorov je bilo občutno, ker ima filozofska fakulteta v našem poslopju naslednje seminarje ali institute: Histrorični seminar (1 predavalnica in 5 sob), Slovenski institut (1 predavalnica in 6 sob), knjigoveško delavnico (1 soba), Seminar za umetnostno zgodovino (3 sobe in 1 delovni prostor) Seminar za

etnografijo (2 sobi) , Filoz.seminar (1 predavalnica in 1 soba) ,
 Romanski seminar (1 predavalnica in 1 soba) , Germanski seminar
 (1 predavalnica in 1 soba) , Klasični seminar (1 predavalnica in 1
 soba) , Seminar za primerjalno jezikoslovje (1 soba) , Seminar za
 meteorologijo (1 soba) .

Iz tega sledi , da zaseda v našem posloju filoz. fakulteta 28
 velikih in manjših sob ter 2 delovni sobi , Narodna in univerzitetna
 knjižnica pa ima samo 13 prostorov s parketom , 2 veliki čitalnici
 in skladišča. Danes uporabljamo tudi skladišča za poslovne prostore ,
 dasi so zaradi cementnih tal malo prikladna za ta namen . Seveda smo
 zaradi tega v zadregi s hranilišči za knjige.

Pridobili pa smo v l.1949 1 prehod (ker se je izselila
 knjižnica Rudarskega instituta) , pol hodnika in 1 stranišče (ker se
 je izselil Kem. institut Akademije) . Vsi ti pridobljeni prostori
 (tudi straniščni prostor) nam rabijo za poslovne prostore.

 O s e b j e .

Na dan 31.decembra 1949 je imela Narodna in univerzitetna
 knjižnica naslednje uslužbence :

- A. prosvetno - znanstvene stroke
1. dr.Rupel Mirko	znanstveni sodelovec /upravnik NUK/
2. dr.Kermauner Dušan	" "
- B. bibliotekarsko - arhivarske stroke
3.dr.Bohinec Valter	višji bibliotekar
4. Kalan Pavle	" "
5. dr. Stele-Pivec Melita	" "
6. Gspan Alfonz	bibliotekar
7. Ludvik Dušan	"
8. Razinger Radojka	"
9. Rijavec Josip	"
10. Zorman Vinko	"
11. Zwitter Majda	"
12. Stojkovič Majda	nižji bibliotekar
13. Vode Marijan	" "
14. Bulovec Štefanija	" "
15. Doležal Vanda	" "
16. Jugovec Mihaela	nižji bibliotekar pripravnik
17. Marinček Nevenka	" " "
18. Zidar Marija	" " "
19. Karlin Maja	knjižničar
20. Zlešnar Mila	"
21. Lavrih Anton	bibliotekarski tehnik
22. Maček Marija	" "
23. Šafec Marija	" "
24. Šubic Fabrijel	" "

G. Administrativne stroke

25. Zorko Franjo	višji administrativni manipulant
26. Pipp Slava	" " "
27. Dobravec Slavka	administrativni manipulant
28. Pinterič Ivan	" "
29. Frašnikar Vida	" "
30. Doleneč Jakob	" "
31. Čepon Anica	strojepisna III.r.
32. Kralj Vera	" III.r.
33. Martinc Sonja	" "
34. Prezelj Joahim	pomožni uslužbenec I.r.
35. Repnik Ivan	" " I.r.
36. Gregorič Anton	" " I.r.
37. Doleneč Alojzija	" " II.r.
38. Humar Danica	" " II.r.
39. Kokošar Marija	" " II.r.
40. Koglar Martin	" " III.r.
41. Lovšin Marija	" " III.r.

D. Nerazvrščeno osebje

42. Žužek K Jože	samostojni pomočnik (knjigotržec)
43. Žigon Valentin	Višji pomočnik (Knjigarič)
44. Lumbar Ivan	" " /knjigovez/
45. Šiferer Niko	" " "
46. Škerlj Gabrijel	" " "
47. Kočevar Ana	snažilka
48. Kranjc Marija	"
49. Zajc Terezija	" /pomožni delavec v knjig.
50. Luznar Marjeta	"
51. dr. Pretnar Janko	honorarni uslužbenec
52. Šafec Albina	" "
53. Puntar Mara	" "
54. Zepič Ludvik	" "

Od teh je nastopilo službo v letu 1949 : a) 1 uslužbenec prosv.znanstvene stroke , b) 3 uslužbenci bibl.arhivar.stroke , c) 1 uslužb.admin.stroke in d) 3 honorarni - skupno 5 uslužbencev in 3 honor-.

Izredni dopust so imeli 3 uslužbenci (tov.Repnik od 1.7. do 8.11., tov. Koglar od 4.7. do 18.9. , oba dva sta bila v Kočevju pri sečnji drv , in tov.Kokošar Marija , ki je delala od 18.7. do 16.10. v sindikalnem domu na Možaklji.

Osebja še vedno ni dovolj , zlasti ga primanjkuje v katalognem oddelku , v veliki čitalnici , v rokopisnem , glasbenem in bibliografskem oddelku. Posebej bo še treba misliti na osebje za centralni katalog , ki se pripravlja.

Upravna pisarna .

Vložni protokol za leto 1949 šteje 1232 števil, pri čemer je treba upoštevati, da vodita ekonomat in akcesija posebne vložne protokole. Poleg dopisovanja je imela pisarna še skrb za izdajo legitimacij in za personalije. Vse leto je bilo tu potrebno delo izven uradnih ur.

Ekonomat .

V letu 1949 je ekonomat nabavljal in izdajal za redno uporabo in potrošnjo ves pisarniški, čistilni, kartotečni in knjigoveški material tako, da ni delo nikjer zastalo. Skrbel za vsa redna, manjša popravila v celem posloplju. V letu 1949 je bilo predloženo v izplačilo 372 računov. Vsi računi, ki so bili predloženi, so bili izplačani tako, da ni ostalo nobenih obveznosti za minulo leto. Vodil se je vložni protokol, ki je konec leta štel 412 postavk (protok.števil).

Nadalje je ekonomat sodeloval pri opremi razstav, ki so se vršile ob obletnici Prešernove smrti in ob 30 - letnici univerze. Ekonomat je izdeloval različne parole za okrasitev posloplja in bil v tem oziru tudi v pomoč rektoratu univerze in gl.odboru sindikata univ. podružnice.

Velika čitalnica.

Vel.čitalnica je bila odprta občinstvu vse delavnike leta po 14 ur na dan od 7. do 21.ure, v juliju, avgustu in septembru pa po 10 ur od 7. do 14. in od 17. do 20.ure. V sobotah popoldne od 14.ure dalje radi čiščenja ni poslovala.

Vseh obiskovalcev je bilo 86556, od teh 80997 slušateljev visokih šol /moških 52053, ženskih 28944/. Iz ostalih poklicev je bilo 5559 obiskovalcev / 4561 moških in 998 žensk /. Lansko leto je bilo vseh obiskovalcev 83438, letos torej za 3118 več.

Zvezkov je bilo izposojenih 38796, za 3596 več kakor lansko leto.

Največji obisk je bil meseca marca, 11.727 oseb, najmanjši julija, 1382 oseb.

Na dom so bili posojeni 2315 strankam /osebam, institucijam in uradom /3403 zvezki. Med osebami so bili v večini univ.profesorji in študenti, med uradi in institucijami pa razna ministrstva, Urad za informacije pri preds.vllrs, Uprava DV, Triglav-film, Razstevni odbor za lco letnico železnice, Kulturno - prosv.odsek RZKZ v Rogiški Blatini, Študijska knjižnica v Postojni, Dom JA, Slovenska knjižnica, dalje razni univerzitetni instituti.

Za razstave posojene knjige so bile izbrane iz zaželenih strok, ostali pa so si izposojeli dela iz najrazličnejših panog strokovne in znanstvene literature. Letos je bilo izposojeno na dom več 647 strankam 1255 zvezkov več kakor lansko leto.

Reklamacij je bilo odposlanih 175 po pošti, veliko je bilo reklamirano ustno ali telefonsko.

Število v vel.čitalnici=zaposlenih oseb je ostalo isto kakor lansko leto, namreč 1 vodja in 1 donašalec za dopoldansko službo in po 1 nameščeneo za popoldansko službo.

Časopisna čitalnica .

Časopisni oddelek je v letu 1949. prejemal razne periodične tiske , kot : dolžnostne izvode , nakupe , zamenjave in darove , kakor je iz spodnjega razvidno.

Periodika:	Obveznih izv.	Nakupov	Zamenjev	Darov	Skupaj
slovenska	133	28	4	377	342
srbobryvaška	6e2 559	98	7	136	800 ⁴³
ruska	6 ⁴⁸	24	32	224	286
poljska			12	15	27
češka	3	1	41	11	56
bolgarska	1		4		5
italijanska	10	4	1	59	74
francoska	9	107	5	23	144
angleška	8	5	1	124	138
esperantska	1				1
latinska	17			2	19
nemška	4	27	2	186	219
španska			5		5
romunska	5			2	7
albanska /turška/	5				5
madžarska	8			5	13
danska			1		1
Skupaj	812	294	115	1164	2385

Časopisni oddelek je imel 6946 čitateljev ,(1403 več kakor 1948.1.) in sicer 4422 študentov , ostalih 2524. Izdal je 6824 časopisov in revij. Dnevno je bilo povprečno 18 čitateljev in izdanih 17 časopisov in revij.

Oddelek vodi svoj matični dnevnik in inventarni katalog , ki izkazujeta : matični dnevnik 55.741 , inventarni katalog 3.539 novih števil. Matičnih kartotek smo napisali 806.

Za knjigoveza smo uredili 244 časopisov in revij. Uslužbencev je bilo 3 (v poletnih meseci 4) , kar je premalo za obsežni oddelek. Zato je vodja stalno delal dopoldne in popoldne tudi preko uradnih ur.

K A T A L O G N I O D D E L E K .

=====

Akcesija .

1. Oddelek je svoje delo redno vršil. Koliko knjig je bilo vpisanih v inventarne knjige in pripravljenih za katalogizacijo po mesecih in v celem letu , je razvidno iz sledeče tabele:

M e s e c i	V p i s a n o			Po mesecih skupaj vpisano	Postavljeno izvodov
	Obvezni	Darovi	Nakupi		
		in zam.			
J a n u a r	375	216	51	642	1.502
F e b r u a r	742	321	10	1.073	1.556
M a r e c	406	211	330	947	1.064
A p r i l	573	343	149	1.065	1.003
M a j	482	335	135	952	581
J u n i j	542	384	61	987	775
J u l i j	850	195	189	1.234	813
A v g u s t	810	145	29	984	1.014
S e p t e m b e r	384	422	55	861	766
O k t o b e r	597	328	78	1.003	1.201
N o v e m b e r	1030	251	26	1.307	1.240
D e c e m b e r	678 + 451a	1.157	92	1.927	1.225
Skupaj	7.920	4.308	1.205	12.982	12.740

Po jezikih so knjige diferencirane takole:

Knjige po jezikih	obv.prim.	darovi	zamenjave	nakupi
angleške	71	250	29	73
erbohrvaške	5.508	160	31	381
francoske	95	104	3	41
latinske	6	37	2	9
češke	26	43	301	69
bolgarske	29	13	14	6
rumunske	81	10	-	-
ruske	33	36	6	335
italijanske	76	57	4	19
madžarske	118	2	13	-
makedonske	263	3	-	-
slovenske	1.555	1.785	58	168
nemške	47	1.281	46	104
albanske /šipt./	12	-	-	-
grške	-	-	1	-
poljske	-	14	1	-
letonske	-	3	-	-
esperanto	-	1	-	-
Skupaj	7.920	3.799	509	1.205
		4308		

2. V e z a v a:

V letu 1949 smo oddali v knjigoveznico 892 knjig v vezavo , in 664 knjig v popravilo.

3. D o p i s i:

Vložni zapisnik beleži 594 zaporednih številok .

4. Iz zgornjega magazina smo prenesli vse ameriške revije v naš oddelek, ter jih uredili in že dobro polovico oddali v vezavo in pripravili za katalogizacijo.

5. Uredili smo spodnje skladišče tako , da smo razdelili vso zalogo obv.primerkov knjig , časnikov , revij in drobnega tiska za študijske knjižnice : Trst , Celovec , Nova Gorica , Ravne in deloma za Postojno in Mursko Soboto. Kar nismo takoj razposlali je pripravljeno v zaprtih zabojih za transport. - Za vsako študijsko knjižnico smo nepravili sezname vsega poslanega tiska.
6. Koliko paketov in zabojev obveznih primerkov smo razposlali v l. 1949 študijskim in federalnim knjižnicam je razvidno iz sledeče tabele:

Knjižnice	Jan.	Feb.	Mar.	Ap.	Maj	Jun.	Jul	Avg	Sep	Ökt	Nov	Dec	Skupaj
Štud.knjiž.Novo mesto	2	2	1	3	2	3	2	2	1	1	2	2	23
Štud.knjiž. Celje	2	2	1	3	2	3	2	2	1	1	2	2	23
Štud.knjiž. Maribor	2	2	1	3	2	3	2	2	1	1	2	2	23
Štud.knjiž. Ravne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,2	2	4p.2zab.
Sveuč.knjiž.Zagreb	2	2	2	3	3	4	3	3	2	2	3	3	32
Nar.bibl. Sarajevo	3	2	2	4	3	4	3	3	2	2	3	3	34
Ministr. Beograd	3	2	2	4	3	3	3	3	2	2	3	3	33
Nar.bibl.Beograd	3	2	2	4	3	4	3	3	2	2	3	3	34
Nar.bibl.Skoplje	3	2	2	4	3	4	3	3	2	2	3	3	34
Cent.nar.b. Cetinje	3	2	2	4	3	4	3	3	2	2	3	3	34
Štud.knjiž.Postojna	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	6
Skupaj	23	18	15	32	24	32	24	24	15	15	32	26	280 p. 2 zab.

7. V oddelku je delalo 5 uslužbencev.
8. V teku l.1949 je v oddelku prakticiralo 13 oseb , vsak po nekaj dni.
9. Zamenjavali smo s temi državami : Anglija , Avstrija , Bolgarija , Brazilija , Č.S.R. , Danska , Francija , Italija , Svobodno tržaško ozemlje , Meksika , Nemčija , Poljska in U.S.A.
Zamenjavali smo tudi s štirimi jugoslovanskimi ustanovami.
Po številu ustanov , s katerimi smo v stalnih zvezah se vrstijo države takole: Č.S.R. 14 , Poljska 6 , U.S.A. 6 , Avstrija 3 , Brazilija 2 , Danska 2 , Francija 2 , Anglija 1 , Bolgarija 1 , Italija 1 , Meksika 1 , Nemčija 1 , Trst 1.

V letu 1949 smo za zamenjavo nakupili 117 publikacij in s tem ustvarili osnovo zaloge v ta namen.

Delno se je evidenca vodila z vpisno knjigo, delno že s kartoteko.

Dopisi so se samostojno protokolirali od 18. julija naprej, in je vložni zapisnik dosegel 106 števil.

Vodi se tudi nakupna kartoteka in kartoteka naročil.

Glavni katalog.

Katalogizacija. Pri katalogizacijskem delu nas je vodilo načelo, da je treba obdelati predvsem dotoke novih obveznih izvodov ter knjige, pridobljene po nakupu ozir. zameni. Od ostale nekatalogizirane knjižne zaloge smo katalogizirali zlasti nadomestke za požgana dela (blizu 200 zvezkov), nekatere slovenske revije in knjižne serije, važnejša dela v tujih jezikih iz zaloge podarjenih knjig (posebno FZC) ter del srbskih in hrvatskih obveznih primerkov iz dobe med obema vojnama, zabeleženih v začasni kartoteki (postavljenih po ekscisijskih številkah.)

Statistični pregled za leto 1949 :

- 1/ Katalogizirane knjige : a) število novih signatur : 5062
b) število zvezkov : 10.441 ;
- 2/ Katalogizirani arhivski izvodi (število zvezkov) : 2912
- 3/ Katalogizirane dublete (število zvezkov) : 5044.

Seznam novosti. Oddelek je sestavljal seznam novosti za objavo v čitalnici in v Slovenskem poročevalcu (7 seznamov).

Delo izven oddelka. Osebe oddelka je pomagalo tudi v drugih oddelkih, zlasti v čitalnici, v skladiščih, pri stvarnem katalogu, v rokopisnem oddelku, v upravni pisarni; sodelovalo je pri delu ob nabavi novih knjig, pomagalo je strankam pri iskanju zaželenne literature itd.

Katalogni oddelek je pripravil tiske za Prešernovo razstavo.

Vzgoja knjižničarjev. V oddelku je dalje časa prakticiralo več knjižničarjev in aspirantov za knjižničarsko službo, večinoma udeležencev bibliotekarskega tečaja. Nasvete za knjižničarsko delo pa so dobivali tudi knjižničarji študijskih in strokovnih knjižnic (pri Prezidijski Ljudske skupščine, pri republiških ministrstvih, na fakultetah idr.).

Stvarni katalog.

V tem oddelku je bilo določenih 12328 gesel za ABC stvarni katalog in 14091 klasifikatorjev za decimalno klasifikacijo. S tem v zvezi je kontrola, urejanje in vlaganje listov. Izpopolnjenih je bilo v seznamu 14.887 gesel.

V oddelku je prakticiralo 14 praktikantov, slušateljev bibliotekarskega tečaja. V oddelku je bila seja komisije jugoslovansko inačico decimalne klasifikacije, ki je trajala 14 dni. Uslužbenci oddelka so na sejah sodelovali in izvršili delo, ki je v zvezi z novo inačico. Oddelek je imel 31. decembra 4. uslužbenca, eden od teh je začel delo v teku maja, drugi šele oktobra. - Opravili so v teku leta 129 nadur,

da nadomeste zamude nastele zaradi bolezni ali zaradi drugega nujnega dela. - Tudi v tem oddelku je stiska s prostorom. Nujna je namestitvev ene manipulativne moči.

Rokopisni oddenek.

Število na novo vpisanih rokopisov je naraslo za 93 števil (76 darov, 17 nakupov). Za nakupe je bilo izdanih 155.350 din.

Najvažnejše pridobitve : fotografski posnetek Kreljjeve Otročje biblije, fotografski posnetek Trubarjevega pisma Bullingerju in Bullingerja Trubarju, 7 Prešernovih rokopisov in 3 reprodukcije le - teh, literarna zapuščina dr. J. Bleiwiesa, 5 pisem M. Majarja Ziljskega, Stefan Kocjančič : Tolminske in bovške gore, isti : Zgodovinske drobtinice po Goriškem nabrane ..., beležnica Jankota Kersnika iz 1869, nekaj drobnih zapiskov J. Jurčiča, ok. 100 pisem iz korespondence Fr. Levca, del zapuščine dr. Fr. Vidica, 8 Aškerčevih dopisov Iv. Prenku, zapuščina Fr. Govekarja, zapuščina Drag. Ketteja, del zapuščine J. M. Aleksandrova, 25 pisem Ivana Cankarja Juli Vovkovi, 6 pisem Iv. Cankarja dr. Kraigherju in 2 pismi K. Široku (te dve v fotografskem posnetku). Dva zvezka Cankarjevih pesmi iz 1892, Iv. Cankar : Velika Maša, Iv. Cankar : Očeščenje in pomlajenje (fotogr. posnetek rokopisa), 14 pisem in 2 spominski knjigi Zofke - Kveder Jelovškove. Dijaški list Plamen (26 letnikov), Dijaški list Izvor (16 letnikov), del zapuščine dr. A. Pirjeveca, 26 dopisov O. Župančiča, Cankarjev in Murnov izvod Verlainovega Choix de Poésies, zapuščina Srečka Kosoveca, beležnica Iv. Roba, gradivo o cenzuri za čas 1937 - 1941 in 1941 - 1945.

Obiskovalcev je bilo 1079, od tega študentov 57; to pomeni s prejšnjim letom porast za 46%. Bralci so si izposodili 1057 rokopisov in 558 knjig. Oddenek je obiskalo 45 ekskurzij z 2627 udeleženci, t. j. 19% več kot prejšnje leto.

Obdelanih je bilo 657 enot (58 novih katalognih števil). Glede na veliko množino še ne obdelanega gradiva, bo treba še novih moči (zdaj ima oddenek samo vodjo).

Glede na sedanjí položaj pa je nujnejša naloga reševanje in iskanje rokopisnih zapuščin, kakor obdelava sama. V tem pogledu bo imenovanje vodje oddelka za častnega referenta pri "Zavodu za zaščito in znanstveno proučevanje kulturnih spomenikov" podpiralo razvoj oddelke.

Zaradi pomanjkanja fotografskega materiala smo le s težavo ustrezali naročilom glede reprodukcije rokopisov. Nujno je, da dobimo fotografski laboratorij, zlasti pa pripravo za mikrofilmsko fotografijo.

Oddenek je prispeval gradivo za 3 razstave : za Prešernovo v febr. 1949. ta, ki jo je organiziral oddenek, je vzbudila veliko zanimanje med občinstvom in je bila tudi v tisku zabeležena in pohvaljena; za razstavo ob tednu slovenske napredne knjige sept.

1949 in ob 30 - letnici slovenske univerze (nov.1949). Za zadnji dve je vodja oddelka zbral statistično gradivo o Narodni in univerzitetni knjižnici , o prvi pa je pomagal z nasveti s področja Prešernoslovja pri filmanju in pri sestavi scenarija.

Vodja oddelka je v l.1949 objavil naslednje članke iz bibliotekarske stroke : Prešerniana v Narodni in univerzitetni knjižnici (Tovariš V 108-109) , Nekaj dragocenosti naše Narodne in univerzitetne knjižnice (Tovariš V 747-749) , O varstvu tiskov in rokopisov (Zaščita spomenikov II, št.3 -4) , Z razpravo o prvih Cankarjevih pesniških poskusih (MO II , 560-468) pa je prispeval novo gradivo za Cankarjevo bibliografijo.

Oddetek za narodnoosvobodilni tisk .

Oddetek je signiral 194 enot na 278 listkih . Uredil je dalje 446 letakov. Potem je uredil duplikate (3500 enot) in izdelal 794 listkov. Duplikati so spravljani v 305 mapah in 95 zavitkih.

Pripravil je za razstavo v Trstu 133 letokov in 100 brošur. Za OK KPS je pripravil 150 letakov za fotografiranje.

Obisk je znašal 68 bralcev , od tega študentov 28 , drugih 40. Izdal je 88 kosov.

Z odhodom vodje oddelka tov. Gaspari-Tausigove na drugo službeno mesto je delo v oddelku nekaj časa počivalo , dokler ni z decembrom v oddetek bil postavljen tov. Vode.

Bibliografski oddetek.

Oddetek je izdelal 1445 listov za tekočo knjižno bibliografijo in 486 listov za izpopolnitev starejše bibliografije. Pripravil je letno bibliografijo za 1948 in mesečno za januar - december 1949 (izhajala v Slov.knjižnem trgu) .

Za tekočo bibliografijo članov iz časopisja in zbornikov je napravil 7283 listov , jih alfabetiral , razvrstil po strokah in vložil.

Sestavil je več bibliografskih seznamov : seznam marksistične literature za knjižno razstavo Jugosl. armade , seznam literature o prvi svetovni vojni , seznam grških in latinskih del v slovenskem prevodu , seznam slov. prevodov iz sovjetske literature v l.1948 , seznam slov. unikatov in rarissim v tujini , seznam izdaj Prešernovih Poezij , seznam literature o Narodni in univerzitetni knjižnici.

Oddetek je stalno iskal informacije zaradi razrešitve šifer, psevdonimov , prevajalcev ipd. Stalno je tudi dajal bibliografske informacije strankam .

Grafični in kartografski oddetek.

Oddetek je v l.1949 dobil zasilno opremo : 10 omar s skupno 120 predali za mape z zemljevidi in grafiko. Omare so stare in odprte, zato predstavljajo samo začasno rešitev. Pereče je tudi vprašanje prostora , tako da vsega materiala , zlasti zbirke starih

atlantov , za zdaj ne bo mogoče prenesti v oddelek.

V l.1949 je bilo inventariziranih 2768 kosov , zemljevidov , atlantov , albumov , fotografij , grafik , slik , osnutnic , klišejev , razglednic in lepakov . Od tega je bilo obveznih primerkov 1968 , nakupov 251 , darov 538 , zamenjav 11.

Med nakupi so pomembni tile : 190 fotografij in slik iz zapuščine Fr.Govekarja , 49 avstrijskih specialnih kart 1 : 75.000 , C.F. Bauerjev zemljevid vojvodine Kranjska 1 : 150.000.

Posebno je napredovala portretna zbirka , ki obsega poleg Govekarjeve kolekcije 310 alfabetsko urejenih kuvert z blizu 400 portreti naših kulturnih delavcev , politikov , gospodarstvenikov itd. Nadaljnih 183 kuvert obsega portrete znamenitih ljudi ostalih jugoslovenskih /76/ , drugih slovanskih /59/ in tujih narodov /48/. - Zbirka razglednic , predvsem pokrajinskih , obsega več tisoč komadov. Urejene so zbirke razglednic iz vseh naših ljudskih republik pa tudi razglednice slovenskih krajev v Italiji in Avstriji , od tujih držav pa razglednice Avstrije. Skupaj šteje doslej urejeni del zbirke 1400 kuvert /med temi jugoslovanskih 1090 , od teh slovenskih 705./ Letos je zbirka napredovala za 360 kuvert.

Zbirka originalnih grafik je neznatna; obsega malo število domačih originalov /Vavpotič , Jakac , Smrekar , Gaspari / , poleg tega nekaj še neurejenih bakrorezov in jeklorezov , ki smo jih prejeli večinoma iz FZC. Najdragocenejši komad grafične zbirke je album z obsežno kolekcijo Chodowieckijevih bakrorezov /iz FZC/.

Zbirka slovenskih lepakov se je l.1949 pomnožila za 360 primerkov v dveh izvodih (obvezni primerki) ; od teh je 60 umetniške vrednosti in so shranjeni nepreganjeni v zvitkih.

Vsa inventarizirana oziroma urejena zaloga oddelka obsega 9300 kosov , od teh 2884 duplikatov.

Obiskovalcev je bilo 945 .

Oddelek ima samo 1 uslužbenca (vodjo oddelka).

Francoski oddelek.

V teku leta je prišlo lo večjih pošiljk knjig od Francoskega instituta v Zagrebu , periodični tisk pa smo dobivali od konzularne agencije v Ljubljani nekako na 14 dni.

Skupno je prišlo v oddelek 451 zvezkov knjig in 107 periodik (1195 zvezkov). Konec leta znaša število knjig 7664 zvezkov in 709 periodik.

Oddelek je inventariziral 379 knjižnih del in 747 periodik. Abecedni katalog se je pomnožil za 1125 , stvarni za 1309 listkov. Vsaka novost se je prebrala in neprimerno izločilo; izločenih je bilo 70 kosov.

Obisk je znašal 4308 bralcev (1995 študentov , 2313 drugih), izposojenih je bilo 3338 zvezkov.

Oddelek ima neprimerne prostore (pravzaprav skladišče s kamniti tli) in samo 2 uslužbenca, ki delata dopoldne in popoldne (oddelek je tudi popoldne - razen ob sobotah - odprt za občinstvo). Pomagala pa je prostovoljno 1 - 2 uri na dan tov. Vida Šturmovca, lektor filoz.fakultete.

-----Glasbeni oddelek.-----

Ta oddelek je začel poslovati s 1. majem 1949. Lep del gradiva je že razvrščen, inventariziran in začasno katalogiziran, tako da je že na razpolago interesentom.

Inventariziranih je bilo 2971 tekočih števil. Od teh je po provenienci: 1652 števil od prevzetega arhiva Akademije za glasbo v Ljubljani, 279 iz zapuščine A. Jakla, 230 iz zapuščine Sl. Osterca, 352 obveznih primerkov iz republik izven Slovenije, 458 obveznih primerkov in darov iz Slovenije.

Katalog, (ki je v njem združen imenski in stvarni katalog) ima v slov. delu 2510, v jugoslovanskem 219, v internacionalnem 148 listkov. V tem katalogu so tudi imena pesnikov, katerih pesmi so komponirane, s kazalko na imena skladateljev.

Obisk je znašal 48 bralcev, ki jim je bilo izposojenih 41 zvezkov. Obisk ovira neprimeren prostor tega oddelka (pravzaprav skladišče); narastel bo, ko bo več gradiva urejenega.

V oddelku dela en sam honorarni uslužbenec.

-----Knjigoveznica.-----

Knjigoveznica je napravila 2122 specialnih vezav za knjižnico v polplatnu, polusnju, z napisi, v različnih velikostih. Izdelala je 179 blokov, vlepila 808 knjigam ovitke, napravila 394 map na trake, izvršila 149 popravil pri vezavi, rezala in perforirala nad 50.000 listkov, izdelala 21 škatelj za zemljevide, 14 škatelj za kartoteke, 51 tablic z napisi, izdelala 160 kuvert, priredila 1800 kuvert, restavriral 6 knjižnih redkosti in več rokopisov ter opravljala še vse drobno delo, kakor rezanje papirja, izdelavo kartotečnih razdelilcev, tiskala plakate in napise za razstave, uokvirjala slike itd. Razen tega je bil dva meseca na učenju knjigovez Zagrebške Jugoslovanske akademije znanosti i umjetnosti.

Zaposlovala je 3 strokovne in 1 pomožno moč.

-----Delo sindikalne skupine.-----

Uslužbenici Narodne in univerzitetne knjižnice delujejo kot kot sindikalna skupina v okviru sindikalne podružnice na univerzi. Vključeni so 100 % v sindikatu. Ena tovarišica je član upravnega odbora sindikalne podružnice.

Skupina je imela 9 množičnih sestankov, na katerih se je

razpravljalo o sindikalnem in strokovnem delu , o delovni disciplini in drugih aktualnih zadevah.

80 % članstva je vključeno v strokovne in splošne tečaje, ki jih je organiziralo Ministrstvo za znanost in kulturo oziroma univerza. Za bibliotekarje , viš. bibliotekarje in znanstvene sodelavce se je osnoval poseben študijski krožek , v katerem se obravnavajo aktualne strokovne in politične teme.

Skupino posebno odlikuje aktivnost pri prostovoljnem delu , bodisi v ustanovi sami , bodisi na terenih. V sami ustanovi so člani pri urejanju in sortiranju ogromnih množin knjig v skladiščih opravili 1920 ur prostovoljnega dela. Na terenih pa 2.780 ur. V število ur na terenih je všteto tudi prostovoljno delo članov pri sečnji drv v Kočevju.

Vodstvo sindikalne skupine je posvetilo posebno skrb reševanju personalnih zadev posameznih članov in v tem pogledu doseglo lepe uspehe.

P O V Z E T E K

=====

po točkah v aktu Ministrstva za znanost in kulturo LRS
II. št. 567/1

Prostorno stanje .

V teku leta 1949 smo pridobili 1 prehod v pritličju , pol prehoda in 1 straniščni prostor , ki smo jih vse morali porabiti za poslovne prostore. Prav tako smo razstavno dvorano morali spremeniti v poslovni prostor. Če štejemo med poslovne prostore tudi pol skladišča , ki rabi danes francoskemu oddelku , nam je na razpolago 19 poslovnih prostorov (13 sob , 4 zasilni prostori , 1 delavnica , 1 garderoba) , 2 veliki čitalnici , po 2 skladišči v IV , III in II nadstropju (v II nadstropju samo polovica skladišča) , prehod v III nadstropje (skladišče) , pol prehoda (skladišče) podstrešje (deloma rabi tudi drž. arhivu za skladišče) , kurilnica , pralnica in 2 dvosobni stanovanju . Vse drugo (28 velikih in manjših sob ter 2 delovni sobi) ima zasedeno filizofska fakulteta.

Finančno stanje .

Odobreni kredit din 3, 454.915.- od tega porabljenih din 3,411.981.- Vrh tega smo porabili še 541.793.86 posebnih kreditov , povečini v zvezi v obnovo . Podrobnosti gl.zgoraj !

Knjižna zaloga .

Prirastek v 1.1949 je znašal po inventarjih :

	Obv.	Nakup	Zamenj.	Darovi	Skupaj
Knjig	7920	1205	509	4178	13.812
Periodik	812	294	115	1911	3.132
Rokopisov		17		76	93
Muzikalij	650	509	-	1652	2811
Zemljevidov in atlantov	16	60	10	13	99
Fotografij, grafik, slik, klišejev , albumov	60	191	1	110	362
Razglednic, ^{mur} osipnic , lepakov	1892	-	-	417	2309
<hr/>					
Skupaj	11.350	2276	635	8357	22.618
<hr/>					

Izmed knjig in periodik je bilo po jezikih :

	Obv.prim.	Nakupov	Zamenj.	Darov	Skupaj
slov.	1688	196	62	2162	4.108
srbohrv.	6057	479	38	296	6.870
maked.	316	-	-	3	319
bolg.	30	6	18	13	67
rus.	39	359	38	260	696
češ.	29	70	342	54	495
polj.	-	-	13	29	42
angl.	79	78	30	374	561
nem.	51	131	48	1467	1.697
dan.	-	-	1	-	1
lat.	23	9	2	39	73
franc.	104	148	8	1253	1.513
ital.	86	23	5	116	230
špan.	-	-	5	-	5
romun.	86	-	-	12	98
madž.	126	-	13	7	146
gršk.	-	-	1	-	1
alb.(šipt.)	17	-	-	-	17
leton.	-	-	-	3	3
esperanto	1	-	-	1	2

skupaj	8732	1499	624	6089	16.944

Razen tega je prišlo v knjižnico ok. 30.000 še nepregledanih knjig in periodik. Ker je štela v začetku 1949 knjižna zaloga 407.313 zvezkov (207.313 postavljenih, ok.200.000 še nepregledanih zvezkov) je z letošnjim prirastkom na koncu 1949 leta bilo vsega 458.404 zvezkov (t.j. 228.404 postavljenih, ok.230.000 še nepregledanih.) Pri tem niso šteti rokopisi, letaki, razglednice itd.

Stanje osebja.

Glej spređaj !

Notranje delo.

Postavljenih je bilo v glavnem skladišču 18.397 zvezkov (10.441 v redni postavitvi, 2912 kot arhivski primerki, 5044 kot duplikati), v franc. oddelku 1000, v glasbenem 1500, v rokopisnem 657 enot, v narodnoosvob. oddelku 194 enot, 446 letakov, 3500 duplikatov - skupno 25.694 knjig, rokopisov, rokopisnih enot, muzikalij in letakov.

razstav (lo.o98) , je bilo vseh obiskovalcev 112.673.

Knjig (enot) je bilo izdanih :

v vel. čitalnici	38.796 ,	na dom	3.403	- skupaj	42.199
v časop. odd.	6.824		-	"	6.824
v rokop. odd.	1.057	rokopisov	-	"	1.057
	558	knjig	-	"	558.
v odd.za narodnoos.t.	88	kosov	-	"	88
v franc. odd.	648 ,	na dom	3.338	- "	3.986
v graf.in kartogr.odd.	625 ,	- " -	679	- "	1.304
v glasb. odd.	32 ,	- " -	16	- "	48
				skupaj	<u>56.064</u>

Zunanje delo.

Razstave . V februarju je bila Prešernova razstava od 2. do 15. Prikazala je vse dosegljive Prešernove rokopise (od tistih, ki niso v NUK , zlasti tudi iz War.muzeja v Ljubljani) in tiske , izšle za njegovega življenja. Zbudila je veliko zanimanje javnosti in v dnevnem tisku. Obiskalo jo je 4.238 obiskovalcev.

Narodna in univerzitetna knjižnica se je udeležila v sept. razstave ob tednu slovenske knjige s slikami in grafikami . Ta razstava je bila v pasaži pri nebotičniku.

Za razstavo ob 30-letnici slovenske univerze od 11. do 30. nov. , ki je zanjo Narodna in univerzitetna knjižnica dala svoje prostore na razpolago , je knjižnica ne le prispevala gradivo , temveč je tudi opremila odmerjeni ji prostor s knjižnimi in rokopisnimi redkostmi ter slikami in grafikami. To razstavo je obiskalo 5860 ljudi.

Ekskurzije. Ekskurzij je bilo 45 z 2627 udeleženci. Ti so povečini slišali kratko predavanje o Narodni in univerzitetni knjižnici, nato pa so s~~a~~ ogledali obe veliki čitalnici in posamezne oddelke , zlasti pa rokopisni oddelek , kjer so poslušali predavanje ob razkazu naših znamenitosti.

Bibliotekarski tečaj . Narodna in univerzitetna knjižnica je priredila bibliotekarski tečaj , ki je trajal od lo.febr. do 2.junija vsega 164 ur. Pogoj za rednega slušatelja je bila gimnazijska matura. Predavali so se naslednji predmeti :

22

1. Razvoj in naloge knjižničarstva in knjižnic - ~~12~~ ur (dr.V.Bohinec)
2. Zgodovina slovenskih in slovanskih knjižnic - 12 ur (dr.M.Stele-Piv)
3. Paleografija - 20 ur (dr.Gregor Čremošnik)
4. Literatura marksizma - leninizma - 15 ur (Majer)
5. Katalogizacija - 25 ur (Pavel Kalan)
6. Stvarni in sistematični katalog - 19 ur (Dušen Ludvik)
7. Bibliografija - 10 ur (Pavel Kalan)

8. Rokopisna zbirka - 6 ur (Alfonz Gspan)
9. Geografska zbirka - 6 ur (dr. W. Bohinec)
10. Grafična zbirka - 7 ur (B. Pregelj)
11. Muzikalije - 4 ur (Pavel Kalan)
12. Knjigotrštvo - 6 ur (Jože Žužek)
13. Tiskarstvo - 6 ur (Ivan Matičič)
14. Osnove vezave - 4 ur (Gabrijel Škerl) .

Tečaj je obiskovalo redno 24 rednih in 14 izrednih slušateljev. Kdor je kolokviral iz glavnih predmetov (gl.zg. pod št. 1 - 7) , ta je dobil potrdilo o uspešno dovršenem tečaju. Kolokvijev je bilo 134 , vendar je iz vseh 7 predmetov napravilo doslej kolokvije samo 9 slušateljev.

Slušatelji so tudi lahko prakticirali v Narodni in univerzitetni knjižnici. To ugodnost je izrabilo 21 slušateljev. Prakticirali so po nekaj ur na dan v raznih oddelkih , poprečno po 14 dni , nekateri pa tudi po več mesecev.

Objave . Narodno in univerzitetna knjižnica je objavljala vsak mesec slov. bibliografije v Slov. knjižnem trgu. V Slov. poročevalcu so izhajale Novosti Narodne in univerzitetne knjižnice (če niso izhajale redno , je bila kriva zadrega s prostorom).

Objavljeni so bilo tudi naslednji članki in razprave , ki se tičejo knjižnice , knjižničarstva ali bibliografije:

- Gspan A. : Prešerniana v Narodni in univ.knjižnici (Tovariš V,109
" : Nekaj dragocenosti naše Nar. in univ. knjižnice (Tovariš V 747)
" : O varstvu tiskov in rokopisov (Zaščita spomenikov II.št. 3 - 4.)
" : O prvih Cankarjevih pesniških poskusih (MO II,560)
Ludvik D. : Slov.bibliografija 1945 - 1947 .Ocena. (NS 1949,614)
Rupel M. : Nar. in univ.knjižnica po osvoboditvi (Slov.poročevalc 1949 , št. 220)
" : Boj za univerzitetno knjižnico . Ob 175-letnici Narodne in univerzitetne knjižnice in 30-letnici univerze . (Ljudska pravica 1949 , št.265)
" : Ob 175-letnici Nar. in univ. knjižnice (Popotnik 1949 , 155)

S strokovnimi nasveti sta 2 uslužbenca pomagala pri dokumentarnih filmih o Cankarju in Prešernu , Narodna in univerzitetna knjižnica pa z gradivom.

Upravnik se je udeležil dveh posvetovanj o bibliotekarju , ki ju je sklicalo Ministrstvo za znanost in kulturo v Beograd , prvo 26.- 28.maja (gl.Bibliotekar I , 344) , drugo 14.novembra .

Od 5. do 15. decembra so bile v Narodni in univerzitetni knjižnici seje komisije za aplikacijo decimalne klasifikacije za celo FLRJ, ker je v Narodni in univerzitetni knjižnici ta klasifikacija najbolje uvedena.

V Narodno in univerzitetni knjižnici je bil od 23. do 25. sept. tudi I. kongres društev bibliotekarjev FLRJ. Pri tem so imeli najvidnejši bibliotekarji Jugoslavije priložnost, seznaniti se z ureditvijo in delom naše knjižnice.

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

b
II 470484
1961